

Seija Poikonen: Adoptiolasten vanhemmista Adoptioperheet ry:ksi Kymmenen ensimmäisen vuoden muistelua

Lyhennys Hannele Davidson ja Seija Poikonen

Yhdistyksen 10-vuotisjuhlan kunniaksi - niin uusien kuin pidempiaikaisten jäsenten iloksi - julkaisemme yhdistyksen perustajan Seija Poikosen muistelmat. Tarinan kaksi ensimmäistä osaa julkaistiin lehdissä 2/07 ja 3/07. Lyhentämätön versio muistelmista löytyy yhdistyksen kirjastosta.

Infokansioiden peittämä olohuone

Suuri haaveeni yksissä kansissa olevasta oppaasta, joka sisältäisi tarpeellisen tiedon tuleville adoptiovanhemmille, alkoi toteutua vuonna 2000 Raha-automaattiyhdistyksen myöntämän projektiavustuksen turvin.

Aloitimme paketin valmistelemisen jo ennen lopullista avustuspäätöstä. Laadimme yhdistyksen lehteen jäsenkyselyn, jossa halusimme selvittää adoptiolasten elämään, kuten sopeutumiseen, terveyteen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita. Vastauskirjeitä sateli postilaatikostani pitkin kevättä, ja kesälomallani laskin tuloksia vertaillen eri maista tulleiden lasten sopeutumista, kouluvaikeuksia, tukipetuksen määriä, päiväkodissa selviytymistä ja milloin mitäkin kyselyssä paljastuneita tietoa. Kyselyn vastauksista tehty raportti liitettiin infopakettiin.

Ulkomaisen lapsen vieraaseen maahan ja perheeseen sopeutumista varten julkaisimme lehdessämme pienen perussanaston, jotka vapaaehtoiset yhdistyksen jäsenet käänsivät eri kielille. Saimme näin Infokansioon useiden adoptiokohdemaiden perussanalistat. Sirpa Mattilan aloitteesta kansioon otettiin mukaan tukiviittomat, joita vanhemmat voisivat

tarvittaessa käyttää vauvaiän ohittaneitten lasten kanssa kommunikointiin.

Perustamamme inforyhmän tehtävänä oli suunnitella infopakettien tekemiseen ja toteuttamiseen liittyneet asiat. Aikaa työn tekemiseen oli runsaat puoli vuotta. Ryhmään pääsivät mukaan kaikki hallituksen jäsenet, joita asia kiinnosti. Meitä olikin siinä kuusi toimeliasta naista, Paulamaarit Hautakoski, Eeva-Liisa Heinranta, Mirja Hiirikoski, Sirpa Mattila, Seija Villikka ja minä. Muu hallitus toimi ohjaus- ja arvointiryhmänä.

Kansion teksteihin halusimme käyttää parhaita alansa asiantuntijoita ja adoptiota tuntevia kirjoittajia. Heidät piti löytää ja saada vielä suostuteltua kirjoittamaan artikkeli ilmaiseksi tai nimellistä korvausta vastaan. Palkkiot olivat parin- kolmensadan markan luokkaa. Asiantuntijat olivat hyvin kiireisiä, ja auttamishalustaan huolimatta monet joutuivat kieltäytymään. Raha sinänsä harvoin tuli ongelmaksi, sillä asiantuntijat kyllä ymmärsivät asian tarpeellisuuden ja taloudelliset rajoitteemme.

Asiantuntijoiden etsimisessä käytimme hyväksemme omia tietojamme ja kokemuksiimme, ja niiden lisäksi saimme apua adoptiokuraattorilta ja eri adoptiojärjestöiltä. Kouluvalmiudesta jutun tehnyt psykologi oli aikoinaan toiminut omassa neuvolassani ja testannut oman lapseni kouluvalmiuden. Jotkut kirjoittajista olivat oman perhetilanteensa tai ammattinsa vuoksi kiinnostuneita adoptiosta. Tällaisia oli muun muassa lääketieteen asiantuntijana käyttämämme adoptioisä Teddy Weber ja Pelastakaa Lapset ry:ssä työskennellyt Mirjam Kalland. Jari Sinkkonen halusi myös antaa jutun, mutta hän ei ehtinyt sitä kirjoittaa, joten Mirja Hiirikoski sai käydä häntä haastattelemassa.

Silloin vielä adoptiolasta odottanut yhdistyksemme jäsen Sari Pentikäinen oli

valmistunut juuri terveydenhoitajaksi ja tehnyt lopputyönsä adoptiolasten terveydestä: Sari lupautui kirjoittamaan työnsä pohjalta artikkeleita pakettiimme, ja sen ansiosta pakettiimme paisui hyvin kattavaksi adoptiolasten terveyttä käsitteleväksi tietolähteeksi.

Toimittaja, kahden pienen pojan adoptioäiti Maarit Peltoniemi-Ojala oli tehnyt Pelastakaa Lapset ry:n lehteen jutun adoptoidun itsetunnosta, ja hän antoi meille luvan julkaista sen paketissa

Luvattujakaan juttuja ei ollut helppoa saada kiireisiltä asiantuntijoilta, ja joskus jouduimme soittamaan niitten perään jopa useammankin kerran. Jos emme löytäneet jostain aiheesta kirjoittajaa, referoimme jutun itse.

Halusimme kansion sisällöstä mahdollisimman kattavan, ja hankimme siihen yleistä tietoa lapsen hoitamisesta ja kehittämisestä, mutta pääpaino oli adoptiolapsia koskevassa tiedossa. Juttujen ja eri yhdistyksiltä tilaamiemme esitteiden lisäksi halusimme laajentaa kansion paketiksi, joka tavallaan vastaisi äitiyspakettia, sillä äitiyspakettia tai -rahaa ei vielä saanut muille kuin alle yksivuotiaana adoptoidulle lapselle.

Niukan budjetin vuoksi jouduimme hankkimaan paketin tarvikkeet kerjämällä. Kotini autotalli ja työhuone toimivat ensimmäiset vuoden infotarvikkeiden varastois- ja pakkaamispaikkana.

Yhtenä haaveenamme oli saada pakettiin adoptiolasta varten lastenkirja, joka auttaisi vanhempia kertomaan lapselle tämän alkuperästä. Koska Suomesta löytynyt kirjaa, päätimme teettää sen itse. Seija Villikan tuttavapiiristä löytyivät kuvittaja ja kirjoittaja. Anne Tarsalainen ja Eija Viitanen kävivät hakemassa Seijalta tietoa lapsen adoptioimisesta, ja sen perusteella syntyi kirja Tervetuloa

pikkuinen.

Alussa pakettiin ostettiin Perhehoitoliiton sijaiskodissa asuville lapsille suunnattua Elämäni kirjaa, mutta kun sen painos loppui, saimme iloksemme kuulla, että Anu Uhtio ja Tiuku Pennola olivat suunnittelemassa vastaavanlaisen kirjan tekemistä adoptiolapsia varten. Pääsimme Anun kanssa pian sopimukseen kirjan ostamisesta infopakettiin.

Paulamaarit Hautakoski kirjoitti kansion tekstit puhtaaksi ja mielti sivujen ulkoasun.

Useitten palaverien ja monien ihmisen valtavan työn tuloksena infopaketti valmistui ajallaan.

Mainostimme pakettia lehdessämme, ja sadan kappaleen koe-erä oli tilattu jo ennen sen valmistumista. Pidimme paketinkokoamistalkoot, ja koska muuta paikkaa ei ollut käytettävissä, hallituksen jäsenet kerääntyivät kotini olohuoneeseen. Levitimme Seija Villikan ja Paulamaarit Hautakosken Keravalta löytämän kirjapainon monistamat kansiosivut nipuissa olohuoneeni pöydälle, josta ne tuolien kautta jatkuivat eteisen pitkälle lipastolle. Siitä sitten jokainen pakkaaja otti sivun kerrallaan ja pani kansioon, kunnes hänellä oli koko yhden kansion sivut koossa. Tätä työtä jatkettiin, kunnes kansiot oli pakattu.

Lopuksi paketteihin pakattiin tuotenytyt ja liitettiin numeroidut maksulomakkeet sekä osoitekortit päälle. Aluksi kirjoitin kaikki lomakkeet käsin, ja kerrankin tein sitä odottaessani nuorinta lastani puheterapiasta. Muut odottajat vähän katsoivat, mitä pankki-siirtolomakkeita ja pakettikortteja mahdollaan kirjoittaa.

Samanaikaisesti valmiiksi pakatut laatikot odottivat vastaanottajaansa. Niitä oli isot pinot olohuoneemme seinänvierellä ja eteisen nurkassa. Kun joku vieras tuli käymään, piti selittää, ettemme ole muuttamassa, vaan meillä on tällainen projekti. Kerran lastemme pianonopettaja totesi joidenkin olevan niin tarkkoja, etteivät halua pianonopettajaa kotiinsa, kun katsovat, että pitää olla todella siistiä. Infopaketin tekemisen aikaan meillä ei kukaan ehtinyt – eikä mahtunutkaan – imuroimaan moneen päivään.

Infopaketti osoittautui hyvin suosituksi, ja tilauksia tuli tiheään tahtiin. Keräsim-

Ensimmäisten infopaketien tarvikkeet näyttivät tällaisilta. Sisältö vaihteli paketeittain sen mukaan, mitä onnistuttiin lahjoittajilta kulloinkin saamaan.

me siitä palautetta Raha-automaattiyhdistystä varten, ja palaute oli kerrassaan loistavaa. Pyysimme palautetta myös adoptioyhteistyötahoilta, jotka olivat Infokansioon hyvin tyytyväisiä. Vain adoptiolautakunnan silloinen puheenjohtaja antoi hieman kritiikkiä. Hänestä paketissa oli liikaa mainosaineistoa.

Paketteja tilasivat lasta odottavat, juuri lapsen saaneet ja jopa pitempään vanhempina olleetkin. Myös adoptiopalvelunantajat alkoivat suositella sitä asiakkailleen ja Interpedia tilasi paketin kaikille yhdysperheilleen joululahjaksi. Painoksia otettiin jatkuvasti lisää, ja pakkaamista riitti. Toisten talkoitten jälkeen aloin aina muitten tekemiseni välissä pakata paketteja itse. Se oli yksinkertaisempaa, kun tilaukset alkoivat tulla tasaisempaan tahtiin eikä tarvinnut säilyttää isoa erää.

Postiin vieni oma operaationsa. Paketit painoivat ja vain kahden paketin kantaminen kerralla onnistui, koska ne olivat ulkomitoiltaan sen verran isoja. Lastasin pienen autoni paketteja täyteen, nostin ne autosta postiin ja yhdessä postinhoitajan kanssa sitten siirsimme ne leimauksen jälkeen lähtöristikoihin. Postikäyntejä tein useita ja tulin siellä niin tutuksi, että postinhoitaja tervehti minua vieläkin etunimeltä kutsuen.

Paketti päivitetään ja käännetään

Vuonna 2002 saimme Raha-automaattiyhdistykseltä avustuksen Infokansion päivittämiseksi ja kääntämiseksi ruotsin kielelle. Päivittäjä löytyi yhdistyksen hallituksen sisältä, Sari Pentikäinen.

Työkaverini kautta löysimme paketin ruotsintajaksi Kristiina Närhen. Mieheni Antti siirsi käännetyn tekstin Wordille ja loi valmiin pohjan, jolle jatkossakin tekstiä on helppo lisätä ja muokata. Lo-

puksi ruotsia äidinkielenään puhuvat vapaaehtoiset tarkistivat käännöksen, ja kansion ensimmäinen ruotsin- ja toinen suomenkielinen versio olivat valmiit lähtemään Keravalle painoon.

Infopakettia päivitetään nykyisin aina tarpeen tullen. Tällä hetkellä uusittavana on laaja ja kattava jäsenkysely. Kansion väri on uusittu sinisestä vaaleanvihreäksi, ja tuotenytytteitä on tarvoitten lahjoittajien kanssa yhdessä saatu muokattua enemmän adoptio-perheitte tarpeita vastaaviksi. Paketti on säilyttänyt suosionsa. Vuosittain sitä on lähetetty runsaalle sadalle tilaajalle. Vuonna 2005 lähetettiin 179 suomenkielistä ja 5 ruotsinkielistä infopakettia sekä 10 suomenkielistä ja 1 ruotsinkielinen päivitysversio. Monet ovat kertoneet Infokansion yhdeksi yhdistykseen liittymisen syyksi.

Edunvalvonta tuottaa tulosta

Yhdistyksen perustamisen aikaan Suomessa kansainvälisiä adoptio-perheitä oli vähän ja adoptioiminen melko uutta. Adoptio-perheitä ei mielletty normaali-perheiksi, eikä perhelainsäädäntö ulottunut heihin. Lapsilisä ja alle 7-vuotiaan lapsen adoptioineen vanhemman 100 arkipäivän mittainen vanhempainraha-kausi olivat voimassa.

Ensimmäinen edunvalvonta-asia, jonka yhdistys hoiti, oli vanhempainvapaa-

ilmoitusta koskeva. Lainsäädännöstä oltiin poistamassa adoptioperheille ensiarvoisen tärkeä kohta siitä, että vapaan käytöstä on ilmoitettava työnantajalle ”niin pian kuin mahdollista”. Sain kuulla työryhmän vetäjältä, että kohta on putoamassa esityksestä pois siksi, ettei kukaan tullut ajatelleeksi adoptioperheitä. Lähetimme kirjeen asiasta kansanedustajalle, adoptioäiti Eva Biaudet’lle. Yhteydenottojen tuloksena keväällä 1998 tuli kutsu eduskuntaan, mutta koska olimme tuntematon yhdistys, sen sai Interpedia. Toiminnanjohtaja Tarja Monto arveli meidän olleen asiassa, ja pyysi minut mukaansa työlaikavaliokuntaan antamaan asiantuntijalausuntoa. Yhdistyksen edustaja pääsi ensi kertaa käymään eduskunnassa, ja ripeän toiminnan ansiosta sanat ”mikäli mahdollista” lisättiin lakiin.

Vuonna 1999 oltiin pidentämässä isyyslomaa, joka oli 18 päivän mittainen, mutta adoptioisilla vain 6 arkipäivää. Yhdistyksen vuosikokous lähetti sosiaali- ja terveysministerille ja isätoimikunnan puheenjohtajalle kirjeen, jossa se esitti adoptioisien huomioon ottamista isyyslomasäädöksissä.

Ensimmäisessä ministeritapaamisessa saimme kuulla, kansanedustaja Raija Vahasalo oli tehnyt isyyslomaan pidentynehdotuksen.

Ensimmäinen ministeritapaamisemme ajoittui samalle syksylle eduskuntavierailun kanssa. Peruspalveluministerinä oli Eva Biaudet, ja adoptioperheitten lähetystyä eduskuntatalolle oli hänen lisäksi tullut kuulemaan kahdeksan kansanedustajaa. Jälleen olimme Interpedian matkassa. Esitimme vetoituksen biologisten perheitten kanssa tasavertaisen vanhempainloman ja adoptioavustuksen saamiseksi adoptioperheille. Ministeri Biaudet lupaili parannusta vanhempainlomaan, mutta adoptioavustuksen hän tyrmäsi täysin tuossa vaiheessa. Keskustelun aikana oikaisimme ministeri Biaudet’n käsityksen siitä, että kaikki adoptiovanhempmat olisivat oikeutettuja äitiysrahaan tai -pakkaukseen. Etu koski silloin vain alle yksivuotiaana adoptoidun lapsen vanhempia, mutta ministerivierailun seurauksena äitiysraha-oikeus laajennettiin välittömästi koskemaan isompiakin adoptiolapsia, ja siitä pääsimme tiedottamaan jo vuoden 2000 kolmannessa lehdessä.

Eduskunnassa tehtiin tuohon aikaan ko-

vasti lakialoitteita, joitten tarkoituksena oli tasavertaistaa adoptioperheitten asemaa biologisten kanssa. Useitten puolueitten kansanedustajat tekivät aloitteita ja ne koskivat seitsemän vuoden ikärajan poistamista vanhempainlomasta, vanhempainloman pidentämistä ja adoptioavustusta. Mikään niistä ei tuossa vaiheessa toteutunut.

Suurin puute, joka yhdistyksen perustamishetkellä lainsäädännössä oli, oli adoptioavustuksen puuttuminen. Ministeri Biaudet’n jäätyä äitiyslomalle hänen tilalleen peruspalveluministeriksi tuli Osmo Soininvaara. Lehtitietojen mukaan Soininvaara näki adoptioavustuksen lisäpalkkiona adoptioperheille. Monet adoptiovanhempmat suivaantuivat tästä ja lähettivät ministerille sähköpostia. Yllättäen ministeri Soininvaara puolestaan lähetti minulle sähköpostiviestin kysyen, mitä sellaista hän on sanonut, että on saanut adoptioperheet kimppuunsa. Selostettuani asian sain ministeriltä vastauksen, tai itse asiassa kaksi eri sanoin kirjoitettua, ja niissä hän selosti STT:n sotkeneen asiat. Samalla ministeri kertoi, että adoptioavustusta on kaavailtu vuodelle 2003.

Syksyllä 2001 ministeri Soininvaara esitti vuoden 2002 talousarvioon adoptioavustusta, mutta Sauli Niinistön johtama valtionvarainministeriö ei Soininvaaran ihmetyksesi ottanut sitä mukaan budjettiin.

Etujen saamisen vauhdittamiseksi suunnittelimme yhdistyksessä jopa mielenosoitusta, mutta lopulta siitä luovuttiin. Sen sijasta alettiin kerätä adressia adoptioavustuksen puolesta. Adressi luovutettiin vuoden 2001 isänpäivän aikoihin ministeri Soininvaaralle. Samanaikaisesti kaikille kansanedustajille lähetettiin aihetta käsittelevä kirje.

1189 nimeä sisältäneen adressin luovutus sai runsaasti julkisuutta. Useat lehdet kirjoittivat siitä ja se mainittiin TV 1:n pääuutislähetyksessä. Lena Jolkonen ja minä olimme haastateltavina TV 1:n aamulähetyksessä ja adressia luovuttamassa olleet pääsivät useiden radiokanavien lähetuksiin.

Teimme uutterasti työtä adoptioavustuksen ja isyysloman pidentämisen puolesta. Olimme yhteydessä ministeriön eri työryhmiin, kansanedustajiin, eri valiokuntien jäseniin ja hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheen-

johtajiin. Adoptiovanhempien hyväksi avuksi oli tuolloin noussut adoptiota suunnittelemassa ollut Anu Uhtio, josta myöhemmin tuli yhdistyksen ensimmäinen toiminnanjohtaja.

Kun adoptioavustus ei edennyt suotuisalla tavalla, sosiaali- ja terveysvaliokunta teki ponnin valtionvarainvaliokunnalle antamaansa lausuntoon adoptioavustuksen saamisesta vuoden 2002 talousarvioon.

Adoptioperheitten ja -viranomaisten kovasti odottama adoptioavustus ei ponnesta huolimatta edennyt suotuisasti. Se puuttui vuoden 2002 ensimmäisen lisätalousarvion esityslistalta. Päättäjät syyttelivät toisiaan virheestä. Teimme jälleen työtä: eri adoptiotahot allekirjoittivat yhteisen kirjeen, joka lähetettiin keskeisimmille kansanedustajille. Laadimme myös tiedotteen Suomen tietotoimistolle, mutta sitä ei ehditty lähettää, kun kuulimme, että adoptioavustus oli hyväksytty. Tämä adoption kannalta suuri voitto saavutettiin 1.12.2002. Avustus oli porrastettu, kuten ministeriö oli ehdottanut. Positiivisena yllätyksenä saimme huomata, että lisä sisälsi sisärkorotuksen perheille, jotka adoptoivat yhtä aikaa useamman kuin yhden lapsen. Nyt meidän tehtäväksemme jäi lähettää kiitoskirje asiaa edistäneille kansanedustajille.

Vuonna 2002 aloitimme Vuoden adoptionedistäjä -kisan, jonka tarkoituksena oli kannustaa adoptiota edistäneitä heidän toiminnassaan. Ensimmäiseksi vuoden adoptionedistäjäksi valittiin eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta, joka edesauttoi adoptioavustuksen hyväksymistä merkittävällä tavalla. Adoptionedistäjä valitaan vuosittain ja sille annetaan palkkioksi kunniakirja.

Keväällä 2002 yhdistys aloitti taistelun kolmen kuukauden palkallisen vanhempainvapaan kirjaamiseksi eri alojen työehtosopimuksiin. Jäseniä kehoitettiin kopioimaan yhdistyksen edunvalvojaryhmän vetäjänä aloittaneen Anu Uhtion laatimaa kirjettä ja viemään sitä eteenpäin omiin ammattiliittoihinsa. Toiminta alkoi vähitellen tuottaa tulosta. Myös kuntatyönantajille alettiin viedä kirjettä, ja vuoden 2004 adoptionedistäjiksi valittiin joukko kuntia, jotka myönsivät työntekijöilleen palkan vanhempainvapaan kolmelta ensimmäiseltä kuukaudelta, kuten ne antoivat biologisen lapsen synnyttäneille äideille. Muita

adoptionedistajia ovat olleet adoptiolautakunta vuonna 2003 ja adoptiokuraattoritoiminta vuonna 2005.

Adoptioiperheitten etujen parantaminen ei loppunut tähän: 1.1.2003 uudistettiin perhevapaita koskenut laki, jossa adoptioisät saivat samanmittaisen isyysloman kuin biologiset. Ja heille tuli yhtäläinen oikeus isäkuukauteen.

Yhdistys vaikutti myös siihen, että alle 12-vuotias lapsi saa automaattisesti Suomen kansalaisuuden sinä päivänä, kun adoptio on pätevä, jos vähintään toinen vanhemmista on Suomen kansalainen. Aiemmin kansalaisuutta oli pitänyt anoa erikseen.

Eduskunnassa käyntejä saatiin järjestettyä koko ajan lisää, ja pääsimme tapamaan useiden puolueiden kansanedustajia.

Yhdistys on monin tavoin pyrkinyt saattamaan adoptioiperheitten perhe-etuudet muiden lapsiperheitten etuuksien tasalle ja ottanut kantaa adoptioprosessin epäkohtiin, kuten neuvontajonojen pituuteen. Lehden palstalla seurattiin adoptiopalvelun hintojen kehitystä jonkin aikaa. Helmikuussa 2006 Adoptioiperheet ry järjesti yhteistyössä muiden adoptio toimijoiden ja eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden kanssa seminaarin eduskunnan tiloissa. Paikalla oli ministeri Tuula Haatainen ja suuri osa sosiaali- ja terveystieteiden jäsenistä. Vuonna 2006 Adoptioiperheet ry oli kahteen otteeseen kuultavana eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa. Käyntien seurauksena eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen, joka mahdollistaa hoitovapaan jatkumisen, kunnes adoptiolapsi on ollut perheessä 2 vuotta. Kotihoidontukeen oli luvassa parannuksia seuraavan vuoden huhtikuussa.

Edunvalvonta on vaatinut valtavaa aktiivisuutta yhdistyksen vapaaehtoisilta. Alussa yhdistyksen nimi oli tuntematon, eikä sen edustajia pyydetty antamaan lausuntoja. Toiminta oli mukana olleille uutta eivätkä keinot siihen, kuinka asioita saataisiin eteenpäin, olleet tuttuja. Seuraamalla lehtiä ja kuuntelemalla jäseniä saatiin selville, mitä on tekeillä. Sen jälkeen Valtioneuvoston keskukselta saatiin työryhmien vetäjien puheenvuorot, joihin soittamalla asiat alkoivat

mennä eteenpäin. Hyvänä apuna oli myös Interpedia ja sen toiminnanjohtaja Tarja Monto, joka kutsui tuoreen yhdistyksemme mukaansa eduskuntakäynneille antamaan lisäpontta asioiden hoitamiseksi. 2000-luvun aikana hallitukseen tuli yhä enemmän yhteisten asioiden hoitamisesta tuntevia jäseniä ja vaikutusmahdollisuudet paranivat.

Edunvalvonnassa on riittänyt sarkaa, ja koko ajan on vireillä monia juttuja, jotta adoptioiperheet rinnastettaisiin kaikessa lainsäädännössä biologisiin perheisiin.

Uusia ulottuvuuksia

Aivan uudenlaiset toimintamahdollisuudet Adoptiolasten vanhemmat ry sai, kun hallitus päätti vuokrata yhdistykselle toimistotilat. Vuoden 2002 helmikuun loppuun asti pääosa yhdistyksen toiminnasta oli keskittynyt kotiin.

Ensimmäisen toimiston löysi Mirja Hiirikoski, ja se sijaitsi hyvien kulkuyhteyksien varrella Vantaan Tikkurilassa. Vaikka käytössämme ollut huone oli pieni, alle 20 neliötä, omat tilat tuntuivat suurenmoisilta. Toimistohuoneen lisäksi saimme käyttää keittokomeroa ja kahta erikokoista kokoustilaa.

Pian toimiston löytymisen jälkeen meille löytyi ensimmäinen työntekijäkin, työllistämistuella palkattu Sirkku Haddad. Sirkkun tehtäviin kuuluivat muun muassa toimisto- ja infopakettityöt ja asiakaspalvelu. Hän hoiti myös lauantaitapaamisten kahvitukset ja pikkujoulujen tarjoilut, ja hän jopa käänsi lehteen juttuja. Hauskin juttu, jonka yhdessä teimme, oli yhdistyksen esittely Raha-automaattiyhdistyksen Casinolla Tikkurilassa. Ray nimittäin halusi tuoda pelihalleissa käyvien ihmisten näkyville

ne kohteet, joita se taloudellisesti tuki.

Sirkkun töitä toimistolla helpotti, kun yhdistys pystyi hankkimaan ensimmäisen pöytä tietokoneen ja internet-liittymän.

Työllistämistuen loputtua hallitus päätti jatkaa Sirkku Haddadin palkkaamista, ja kesästä 2003 hän oli virallisesti Adoptiolasten vanhemmat ry:n ensimmäinen vakinainen työntekijä.

Adoptiolasten vanhemmat ry:n käänteet olivat joskus melko nopeita. Jo puolitoista vuotta ensimmäisen toimiston hankinnan jälkeen vuokrasimme toisen toimiston. Selvisi, että Helsingin keskustassa toimistotilojen neliövuokrat olivat samaa tasoa ja jopa edullisempia kuin meidän Tikkurilassa maksamamme, ja aloimme etsiä tilaa Helsingistä. Valitsimme Ruoholahdenkadulla sijainneen liikehuoneiston. Sirkku Haddad ehti olla vain hetken uudessa toimistossa, kun hän jäi äitiyslomalle. Sirkkun seuraajaksi palkattiin alkuvuodesta 2004 Anu Uhtio, ja toimi muutettiin puolipäiväiseksi toiminnanjohtajaksi. Uutena toimintamuotona toimistolla oli kerran viikossa aukioloaika, jolloin siellä saattoi pistäytyä.

Anu Uhtion lisäksi Ruoholahden toimiston työpaikakseen ehti saada myös Kirsi Moilanen, joka oli yhdistyksen järjestösihteerinä vuoden 2005 helmikuun alusta seuraavan tammikuun loppuun.

SPR:n vuokralaisena ei ehditty olla pitkään, kun Anu löysi yhdistykselle uuden toimitilan ihanteellisesta paikasta Helsingin ydinkeskustasta. Yhdistys muutti kesällä 2005 aivan rautatieaseman tuntumaan Mikonkadulle. Toimistohuoneen lisäksi tila käsitti ison varaston, jota vuoden 2006 lopulla alettiin kun-

Kuva: Sirkku Haddad ja minä pikkujoulujärjestelyissä Caisassa

nostaa luentosaliksi.

Hallitukset, yhdistyksen työrukkaset

Yhdistyksen hallituksella on ollut kymmenen vuoden aikana kolme puheenjohtajaa. Minun jälkeeni ohjat otti Päivi Tuominen (2004) ja sitten vuodesta 2005 alkaen Hannele Davidsson.

Varapuheenjohtajina ovat olleet Leena Tuominen, Seija Villikka, Eeva-Liisa Heinranta, Päivi Tuominen, Salla Palonen, Christina Hellström ja Virve Larimo.

Hallituksen sihteerinä ovat olleet Paulamaarit Hautakoski, Mirja Hiirikoski, Hannele Davidsson ja Mia Valovirta.

Hallituksen toimikausi on vuosi, ja joka kerta osa hallituksen jäsenistä on vaihtunut, mutta toisaalta muutama vapaaehtoinen on tullut valituksi vuosi toisensa jälkeen. Pisimpään hallituksessa ensimmäisen kymmenen toimintavuoden aikana oli Mirja Hiirikoski, jolle vuosia kertyi kahdeksan.

Kaikki yhdistyksen taloudenhoitajat ovat hallituksen jäsenten tapaan olleet adoptiovanhempia tai tulevia vanhempia. Taloudenhoitajina ovat toimineet Linnea Wahlberg (1997–1998), Merja Lautala (1999–2002) ja Tommy Uhtio vuodesta 2003. Tuomo Tyrväinen on

toiminut jäsenrekisterin hoitajana ja sittemmin jäsensihteerinä pientä katkosta lukuun ottamatta yhdistyksen perustamisesta alkaen.

Vuonna 2005 yhdistyksen nimi vaihdettiin Adoptioperheet ry:ksi. Samalla yhdistyksen sääntöjä tarkistettiin, ja toimintaan pyrittiin saamaan adoptoidut nuoret mukaan.

Ajatuksia menneistä ja tulevista vuosista

Adoptioperheet ry:n on löytänyt kymmenessä vuodessa paikkansa adoptiojärjestöjen ja lapsiperheiden etujärjestöjen ja lapsiperheiden joukossa. Yhdistys tunnetaan, ja sen on nykyisin helpompi kuin kymmenen vuotta sitten saada äänensä päättäjien kuuluviin.

Adoptioperheiden asema on parantunut paljon yhdistyksen toiminnan aikana, ja osa kiitoksista kuuluu Adoptioperheet ry:lle, sen aktivisteille ja koko jäsenkunnalle.

Yhdistys ei kuitenkaan ole tehnyt itseään tarpeettomaksi. Sen vertaistukitoiminnalla tulee olemaan kysyntää niin kauan kuin lapsia adoptoidaan. Näiden kymmenen vuoden aikana, jotka toimintaa on ollut, adoptiolasten määrä on koko ajan kasvanut. Tällä hetkellä Suomeen adoptoidaan vuosittain kolmisensataa lasta. Adoptioperheet ry:n tukiryhmiä

odottaville ja juuri lapsen saaneille tarvitaan yhä lisää. Lasten kasvaessa myös perheitten tuen tarve muuttuu. Kysyntää on jatkossa yhä enemmän kouluikäisten lasten vanhempien ryhmille, murrosikäisten vanhempien ryhmille, joskus varmaan myös adoptiolapsensa vauvan syntymän kautta myös isovanhemmiksi tulevien ryhmille.

Vaikka lapsen aseman parantumisen myötä myös adoptoidun lapsen asema on parantunut ja adoptoimisen vaikutukset lapsiin ja heidän kehittymiseensä ymmärretään nykyisin paremmin kuin pari vuosikymmentä sitten, adoptoituja koskeva tietous ei ole vielä saavuttanut kovin laajoja ammattilaispiirejä. Adoptioperheitten tukiyhdistyksellä riittää edelleen työtä adoptiolasten ja -perheitten parissa työtä tekevien ihmisten valistamisessa.

Myös edunvalvonnalle on kysyntää. Maassamme on edelleen voimassa laajeja, joissa adoptioperheitä ei kohdella yhdenvertaisesti muitten perheitten kanssa. Pienenä ryhmänä unohtumme helposti, ja myös monien päättäjien adoptioperheitä koskevissa asenteissa on tekemistä.

Yhdistyksen tulevaisuudennäkymät ovat valoisat. Paljon on jo saavutettu, alkuvaikeudet voitettu ja ideoita uusiksi toimintamuodoiksi riittää vuosikymmeniksi eteenpäin.